

Ändringar i lagstiftningen om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser att konsekvensanalysen vad avser konsekvenser för landets regioner och kommuner är otillräcklig och behöver kompletteras.
- SKL anser att vissa frågor om regionernas och kommunernas skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård till brittiska medborgare som vistas i Sverige och inte är folkbokförda här efter ett utträde behöver klargöras.
- SKL anser att Regeringen måste säkerställa att regioner och kommuner får ersättning för kostnader för hälso- och sjukvård som de lämnar till brittiska medborgare i Sverige efter ett utträde.
- SKL har också vissa lagtekniska synpunkter.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Konsekvenser för regioner och kommuner

SKL anser att konsekvensanalysen avseende landets regioner och kommuner är otillräcklig. Lagförslaget får vissa konsekvenser för regioner och kommuner till följd av att de har ett kostnadsansvar enligt lagen (2013:514) om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet, vilket även framhålls i prop. 2018/19:53. Av promemorian framgår inte om regeringens bedömning att antalet personer som söker planerad vård i Förenade kungariket kommer att minska grundas på statistik eller något annat. Förbundet anser därför att det finns skäl att förtydliga och komplettera konsekvensanalysen i detta avseende.

Hälso- och sjukvård till brittiska medborgare i Sverige

SKL har i sitt remissvar gällande regeringens promemoria *Åtgärder som underlättar för brittiska medborgare i Sverige vid ett avtalslöst brexit* (2019-01-15) ställt frågor och framfört synpunkter vad gäller konsekvenser för bland annat hälso- och sjukvården. SKL efterfrågar alltjämt vägledning kring och svar på de frågorna. Frågan huruvida bestämmelserna i förordning (1988:106) om tillämpning av en konvention den 29 juni 1987 mellan Sverige och Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland om social trygghet är tillämpliga samt om det råder samsyn mellan Förenade kungariket och Sverige i frågan om konventionens tillämplighet är enligt SKL:s uppfattning inte tillräckligt klarlagd (jfr. Försäkringskassans svar på regeringsuppdrag att analysera de konsekvenser av ett brittiskt utträde ur EU som

berör Försäkringskassans verksamhet, Dnr 048590-2017, 2019-03-27, s. 5 och 9 och prop. 2018/19:53 s. 12).

Om bestämmelserna i bilaga 2 i ovannämnda förordning ska tillämpas efter Förenade kungarikets utträde ur EU kommer det att finnas behov av rådgivning och vägledning avseende innebörden av vissa begrepp, exempelvis vad som avses med omedelbart nödvändig medicinsk vård samt tillfällig vistelse (se artikel 2 i bilaga 2).

Regeringen måste vidare säkerställa att landets regioner får ersättning för kostnader för sådan hälso- och sjukvård som de, med stöd av det bilaterala avtalet eller författning, lämnar till brittiska medborgare i Sverige som inte är folkbokförda här. Landets kommuner måste också tillförsäkras ersättning för kommunal hälso- och sjukvård.¹

Författningsförslag och ikraftträdande

Såvitt framgår av promemorian ska vissa bestämmelser i lagen (2019:168) om sociala trygghetsförmåner efter det att Förenade kungariket har lämnat Europeiska unionen endast tillämpas om Förenade kungariket lämnar EU utan ett avtal som reglerar utträdet. SKL anser att lagtexten är formulerad på ett komplicerat sätt och att innebörden är svår att utläsa vid en första anblick. Utformningen bör kunna förenklas, exempelvis genom en separat paragraf i vilken det anges att vissa bestämmelser endast tillämpas om Förenade kungariket lämnar EU utan ett utträdesavtal.

SKL konstaterar vidare att det framstår som mycket oklart när Förenade kungariket kommer att lämna EU. Om Förenade kungarikets utträde framskjuts ytterligare, vilket inte framstår som osannolikt, kan regering och riksdag åter komma att tvingas bereda och besluta om ändring av lagstiftningen med nya datum som reglerar tillämpningen. För att undgå sådant merarbete kan bestämmelser som binder tillämpningen till vissa datum avlägsnas, såsom texten ”dock senast till utgången av 2020” i 4 § andra stycket i lagförslaget. SKL anser även att det finns skäl att överväga om ikraftträdandet av lagen kan ske vid en tidpunkt som regeringen bestämmer och inte vid ett bestämt datum.

Sveriges Kommuner och Landsting

Vesna Jovic

Germund Persson

¹ Se även SOU 2017:5 s. 797 ff. där ett längre resonemang förs kring kommunal hälso- och sjukvård i gränsöverskridande situationer samt frågan om ersättning.